

Στά Ίχνη
τῶν Ἀγίων

Ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας
(12 Δεκεμβρίου)

(*Ἡ προετοιμασία γιά τή χριστουγεννιάτικη γιορτή θά μπορούσε νά γίνει ἀφόρμηση γιά τό μάθημα*). Ποιοί ἦταν, παιδιά, οἱ πρῶτοι πού ἔμαθαν γιά τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ; Ναί, οἱ ἀπλοί καί ταπεινοί βοσκοί τῆς Βηθλεέμ. Γιά ἕναν τέτοιο **βοσκό** θά μιλήσουμε σήμερα. Δέν ἦταν ἀνάμεσα σέ κείνους πού εἶδαν τόν νεογέννητο Χριστό. Ἐξῆσε τρεῖς αἰῶνες μετά τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Μέ τή **δυνατή πίστη** ὅμως καί τήν **καθαρή καρδιά** του ἔγινε **ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας** μας. Τό ὄνομά του **Σπυρίδωνας**. Τιμοῦμε τή μνήμη του κάθε χρόνο στίς **12 Δεκεμβρίου**.

Στά **τέλη τοῦ 3ου μ.Χ. αἰῶνα** (270 μ.Χ.) γεννήθηκε ὁ Σπυρίδωνας στήν **Κύπρο**. Οἱ γονεῖς του ἦταν βοσκοί, φτωχοί ἄνθρωποι, πλούσιοι ὅμως σέ πίστη καί ἀρετή. Κι αὐτόν τόν πλούτο χάρισαν καί στόν γιό τους. Γράμματα πολλὰ δέν ἔμαθε ὁ Σπυρίδωνας. Ἐμαθε ὅμως ἀπό μικρός νά πιστεύει στόν Θεό καί ν' ἀγαπάει τοὺς ἀνθρώπους. Χαιρόταν νά βοηθᾷ, νά ἐξυπηρετεῖ, νά φιλοξενεῖ στό σπιτικό του. Χαιρόταν, ἐπίσης, μέ τήν ἀπλή καί ταπεινή καρδιά του νά βό-

σκει τὰ πρόβατά του. Γιά τήν πίστη καί τήν ἀρετή του ἔγινε γνωστός ὄχι μόνο στήν πόλη του, ἀλλά καί στά γύρω χωριά. **Τόν θεωροῦσαν παράδειγμα ἁγίου ἀνθρώπου.**

Ἔτσι, ὅταν πέθανε ὁ ἐπίσκοπος τῆς γενέτειράς του **Τριμυθούν-τας**, ὅλοι ἔστρεψαν τό βλέμμα τους στόν Σπυρίδωνα. Εἶχε ἤδη πε- θάνει καί ἡ σύζυγός του (ἐκεῖνα τά χρόνια γίνονταν ἐπίσκοποι καί ἑγγαμοί κληρικοί), κι ὅλοι ζητοῦσαν αὐτόν γιά ἐπίσκοπο. Μά ὁ ἴδιος δίσταζε. Πῶς νά γίνει ἀπό βοσκός ἐπίσκοπος; Δέχτηκε μόνο ὅταν πείστηκε πῶς ὄχι οἱ συμπατριῶτες του ἀλλά ὁ Χριστός τόν καλεῖ ν' ἀφήσει τὰ πρόβατά του, γιά νά ποιμαίνει τό ποίμνιο τῆς Ἐκκλησίας.

Νά τος, λοιπόν, ὁ Σπυρίδωνας, στήν πόλη ὅπου γεννήθηκε, στήν Τριμυθούντα τῆς Κύπρου, ὄχι βοσκός ἀλλά Ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας. Σάν στοργικός πατέρας φροντίζει ἀκούραστα γιά ὅλους τούς πιστούς. Καί ὁ Θεός πολύ γρήγορα ἐπιτρέπει νά φανεῖ τό με- γαλεῖο τῆς ἀγιότητάς του:

Κάποια μέρα, τήν ὥρα τῆς Θείας Λειτουργίας, βλέπουν οἱ πιστοί ἀγγέλους νά περιτριγυρίζουν τήν Ἁγία Τράπεζα καί νά συλλειτουργ- γοῦν μαζί του! Ὅταν ὁ Ἅγιος βγῆκε στήν Ὡραία Πύλη καί εἶπε «εἰρήνη πᾶσι» (= «εἰρήνη σέ ὅλους»), τοῦ ἀπάντησαν οἱ ἄγγελοι μέ τὰ λόγια πού λένε οἱ ψάλτες «καί τῷ πνεύματί σου» (= «καί σέ σένα νά ἔλθει ἡ εἰρήνη»)!

Κάποτε τόν πλησίασε ἓνας φτωχός πολύτεκνος οἰκογενειάρχης καί μέ δάκρυα τοῦ ζήτησε χρήματα γιά νά ξεχρεώσει ἓνα μεγάλο δά- νειο. Ὁ δανειστής τόν ἀπειλοῦσε ὅτι θά τοῦ πάρει τό σπίτι του καί δέν θά λυπηθεῖ τὰ παιδιά του πού θά βρεθοῦν στόν δρόμο. Ποῦ νά βρεῖ ὁμως ὁ Ἅγιος ἓνα τόσο μεγάλο ποσό; Ξαφνικά, ἐκεῖ δίπλα του, βλέπει ἓνα φίδι νά σέρνεται μέσα στήν πρασινάδα. Σάν ἀστραπή πέ- ρασε ἀπό τόν νοῦ του τό ραβδί τοῦ Ἀαρών, πού στό παλάτι τοῦ Φα- ραώ, μόλις ἔπεσε στή γῆ, ἔγινε φίδι. «Ἄς ἦταν, Κύριε, τό φίδι αὐτό νά γινόταν χρυσάφι γιά τόν φτωχό αὐτόν οἰκογενειάρχη», προσευ-

χήθηκε θερμά καί σήκωσε τό χέρι του. Τό φίδι σταμάτησε. Ὁ Ἅγιος ἔσκυψε καί τό πῆρε. Στό χέρι του τό ἔρπετο μεταμορφώθηκε καί ἔγινε ὀλόχρυσο! Πλημμυρισμένος ἀπό εὐτυχία ὁ φτωχός ἄνθρωπος πῆρε τό χρυσάφι καί ἔτρεξε νά τό δώσει στόν πλούσιο δανειστή.

Κάποια ἄλλη μέρα ἦρθε κλαίγοντας μία γυναίκα καί ζητοῦσε ἀπό τόν ἅγιο Σπυρίδωνα ἕνα κόσμημα πού τό εἶχε δώσει στήν κόρη του νά τό φυλάξει. Ἡ κόρη του ὅμως εἶχε πεθάνει καί κανείς δέν γνώριζε πού βρισκόταν τό πολύτιμο ἀντικείμενο. Τότε ὁ Ἅγιος πῆγε στόν τάφο της, προσευχήθηκε πρῶτα θερμά στόν Θεό κι ὕστερα τῆς μίλησε ἀπλά, σάν νά ἦταν ζωντανή: «Ποῦ ἔβαλες, κόρη μου, τό κόσμημα τῆς γυναίκας;». Κι αὐτή μέσα ἀπό τόν τάφο τοῦ ἀπάντησε καί τοῦ φανέρωσε τόν τόπο ὅπου τό εἶχε φυλαγμένο!

Δέν ἀναδείχθηκε ὅμως μόνο **θαυματουργός** ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας, ἀλλά καί **ὑπέρμαχος τῆς πίστεως**, μέγας θεολόγος ὁ πρῶν ἀπλοϊκός βοσκός!

Τό **325 μ.Χ.** ὁ αὐτοκράτορας, ὁ **Μ. Κωνσταντῖνος**, κάλεσε τούς ἐπισκόπους ἀπ' ὅλες τίς περιοχές τῆς μεγάλης αὐτοκρατορίας νά συγκεντρωθοῦν στή **Νίκαια**, μία πόλη κοντά στήν Κωνσταντινούπολη. Σ' αὐτήν τήν **Α' Οἰκουμενική Σύνοδο**, ὅπως ὀνομάζεται, συγκεντρώθηκαν **318 Πατέρες** τῆς Ἐκκλησίας μας -μεταξύ τους καί ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας-, γιά ν' ἀντιμετωπίσουν ἕναν μεγάλο αἵρετικό, τόν **Ἄρειο**. Αἵρετικός εἶναι ὁποῖος νοθεύει καί ἀλλοιώνει, ὅποιος ἀλλάζει τίς ἀλήθειες τῆς πίστες μας. Ὁ Ἄρειος ἦταν πρεσβύτερος καί θεολόγος, ἀλλά ὑποστήριζε φοβερές ἀσέβειες: ὅτι ὁ Χριστός δέν εἶναι Θεός κι ὅτι ὁ Θεός δέν εἶναι Τριαδικός.

Ἀρχισε, λοιπόν, μία πολύ σοβαρή συζήτηση ἀνάμεσα στούς ἁγίους Πατέρες καί στόν Ἄρειο. Οἱ πιά μορφωμένοι ἐπίσκοποι ἔδωσαν πραγματική μάχη. Μέ αἰτράνταχτα ἐπιχειρήματα ὑπερασπίστηκε τήν ἀλήθεια καί ὁ **ἅγιος Ἀθανάσιος**, πού ἦταν τότε ἀκόμη νεαρός διάκονος. Στό τέλος, σηκώνεται καί ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας καί ζητᾷ τόν

λόγο. Ὅλοι σαστίζουν. Θά μπορέσει ὁ ἀπλοϊκός ἐπίσκοπος νά τά βάλει μέ τόν μορφωμένο Ἄρειο;

Κρατώντας στά χέρια του ἓνα **κεραμίδι** ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας λέει στόν Ἄρειο: «Τό βλέπεις αὐτό; Εἶναι ἓνα, ἀλλά καί τρία πράγματα μαζί». Ἐπειτα, ἔκανε τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ λέγοντας δυνατά: «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Τότε ἔγινε τό θαῦμα: Τό κεραμίδι χωρίστηκε στά τρία στοιχεῖα ἀπό τά ὁποῖα ἦταν φτιαγμένο. Μόλις ὁ Ἅγιος εἶπε «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός», βλέπουν ὅλοι μία φλόγα ν' ἀνεβαίνει στόν οὐρανό. Ἦταν ἡ φωτιά πού εἶχε χρησιμοποιηθεῖ γιά νά ψηθεῖ ὁ πηλός καί νά γίνει τό κεραμίδι. Λέει στή συνέχεια «καί τοῦ Υἱοῦ» καί χύνεται ἀπό τό κεραμίδι νερό. Ἦταν τό νερό πού εἶχε ἀνακατευτεῖ μέ τό χῶμα γιά νά γίνει ὁ πηλός. Λέει τέλος «καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» κι ἀνοίγον - τας τή χούφτα του δείχνει τό χῶμα πού εἶχε χρησιμοποιηθεῖ γιά νά γίνει τό κεραμίδι. Ἄν ἓνα ἀπλό ἀντικείμενο, ἓνα κεραμίδι, εἶναι φτιαγμένο ἀπό τρία ὑλικά τά ὁποῖα γίνονται ἓνα, τί ἐμποδίζει τόν Θεό νά εἶναι **Τριαδικός, δηλαδή τρία πρόσωπα -Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιο Πνεῦμα- ἀλλά ἓνας Θεός;**

Τό θαῦμα τοῦ Ἁγίου καταντρόπιασε τόν Ἄρειο καί τούς ὁπαδούς του. Οἱ ἅγιοι Πατέρες δόξασαν τόν Θεό πού μ' αὐτόν τόν θαυμα-
τουργικό τρόπο ἔλαμψε ἡ ἀλήθεια.

Τό τριαδικό δόγμα

Αὐτή ἡ ἀλήθεια, παιδιά, ἀποτελεῖ τό **πρῶτο δόγμα** τῆς πίστεως μας. Δόγματα ὀνομάζονται οἱ **μεγάλες ἀλήθειες** τῆς πίστεως μας πού δέν μπορούμε νά τίς καταλάβουμε μέ τό μυαλό μας, ἀλλά τίς δεχόμαστε ὅπως μᾶς τίς ἀποκάλυψε ὁ Χριστός καί μᾶς τίς δίδα-

ξαν οι ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εἶναι πολύ σημαντικό νά γνωρίζουμε τά δόγματα τῆς πίστεως μας καί νά τά ξεχωρίζουμε ἀπό τίς πλάνες τῶν αἰρετικῶν, γιατί εἶναι **οἱ ἀλήθειες πού μᾶς ὁδηγοῦν στή σωτηρία**, στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ. Φανταστεῖτε ν' ἀκολουθοῦμε κάποιες **πινακίδες** γιά νά φτάσουμε στόν προορισμό μας καί... νά βρεθοῦμε στόν γκρεμό, γιατί κάποιοι τίς ἄλλαξαν καί δέν δείχνουν σωστά τόν δρόμο! Ἦ σκεφτεῖτε νά παίρνουμε ἓνα **φάρμακο** γιά νά γίνουμε καλά κι αὐτό νά 'ναι νοθευμένο! Θά βλάψει ἀσφαλῶς χειρότερα τήν ὑγεία μας. Τόσο μεγάλο κακό εἶναι νά νοθεύονται οἱ ἀλήθειες τῆς πίστεως μας. Τόσο μεγάλη ἀνάγκη εἶναι νά τίς κρατοῦμε ἀναλλοίωτες, ὅπως ἀκριβῶς μᾶς τίς παρέδωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες.

Κι ὅπως ἀναφέραμε παραπάνω, τό μεγαλύτερο δόγμα τῆς πίστεως μας εἶναι ὅτι **ὁ Θεός εἶναι Τριαδικός**. Δηλαδή εἶναι τρία πρόσωπα -ὁ Πατέρας, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιο Πνεῦμα- ἀλλά ἕνας Θεός.

Ἐντούτοις, ὑπάρχουν καί στίς μέρες μας δυστυχῶς πολλοί αἰρετικοί. Τήν πλάνη τοῦ Ἀρείου ὑποστηρίζουν σήμερα οἱ **Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά** ἢ ἀλλιῶς **Χιλιαστές**. Τί τραγικό! Κρατοῦν στά χέρια τους τήν Ἀγία Γραφή, ἀλλά δέν πιστεύουν στήν Ἀγία Τριάδα! Κι ὅμως -ἀνοιῖτε, παιδιά, τήν Καινή Διαθήκη στό **κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιο**, στό τελευταῖο κεφάλαιο, στόν 19 στίχο-, ὁ Χριστός ξεκάθαρα παραγγέλλει στούς μαθητές Του νά βαπτίζουν τούς ἀνθρώπους **«εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»**.

Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ὁμολογοῦμε τήν πίστη μας στήν Ἀγία Τριάδα κάθε φορά πού ἀπαγγέλλουμε τό Σύμβολο τῆς Πίστεως μας, τό **«Πιστεύω»**. Ἐχετε προσέξει τί λέμε; «Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα... Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ... Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ ζωοποιόν...».

Ὁμολογοῦμε, ἐπίσης, τήν πίστη μας αὐτή κάθε φορά πού κά-

νουμε σωστά τό **σημείο τοῦ σταυροῦ**. Ἐνώνουμε τά τρία μας δάχτυλα, γιά νά δείξουμε ἀκριβῶς ὅτι ὁ Θεός εἶναι τρία πρόσωπα -Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιο Πνεῦμα- ἀλλά ἕνας Θεός.

Μπορεῖτε νά σκεφτεῖτε, παιδιά, καί κάποιες **προσευχές** τῆς Ἐκκλησίας μας πού φανερώνουν τό τριαδικό δόγμα;

- «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»: Ἕνα τό ὄνομα, γιατί ἕνας εἶναι ὁ Θεός, ἀλλά τρία τά πρόσωπα, Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιο Πνεῦμα.

- Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι.

- «Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς»: Τρεῖς φορές λέμε τό «ἅγιος», γιατί ὁ ἕνας ἅγιος Θεός εἶναι τρία πρόσωπα.

Σήμερα θά μάθουμε μία ἀκόμη σύντομη προσευχή, ἕναν ὕμνο μέ τὸν ὁποῖο ζητοῦμε τό ἔλεος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ γιά ὅλο τὸν κόσμο:

**«ὦ Τριάς Θεέ μου,
Πατήρ, Υἱὸς καὶ Πνεῦμα,
ἐλέησον τὸν κόσμον».**

ὑποσημείωση: Θά μπορούσαμε στό τέλος τοῦ μαθήματος, νά μοιράσουμε στά παιδιά τό ἀπολυτικό τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνα καί νά τοὺς ζητήσουμε νά ἐπισημάνουν τίς ἀναφορές στά θαύματά του.

Τό λείψανο τοῦ Ἁγίου διατηρεῖται μέχρι σήμερα ὁλόσωμο στήν Κέρκυρα καί συνεχίζει νά θαυματουργεῖ.

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Εἰκόνα ἁγίου Σπυρίδωνα.
2. Φωτογραφίες ἀπό τόν ναό τοῦ Ἁγίου στήν Κέρκυρα.
3. Σελιδοδεῖκτες μέ τήν προσευχή στήν Ἁγία Τριάδα.
4. Ἀπολυτικίό (μέ ἀπόδοση, σέ ἀρχεῖο κειμένου).
5. Μεγαλυνάριο σέ ἀρχεῖο κειμένου-ἤχου.
6. Ζωγραφιά.
7. Παιχνίδι.
8. Κατασκευή: Κεραμικά χριστουγεννιάτικα στολίδια.
9. Προσκήσεις γιά χριστουγεννιάτικη γιορτή.